

नागरी भागातील कुटूंबांचे सन २०११
मध्ये सामाजिक व आर्थिक सर्वेक्षण
सुरळीतपणे पार पाडण्यासाठी
कार्यपध्दती निश्चित करण्याबाबत...

महाराष्ट्र शासन
नगर विकास विभाग

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.

शासन निर्णय क्रमांक : सुजयो २०११/प्र.क्र.१५१/नवि १६,

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक :- ०६ सप्टेंबर, २०११

वाचा :- गृहनिर्माण व नागरी दारिद्र्य निर्मूलन मंत्रालय, भारत सरकार, नवी दिल्ली
यांचे अ.शा. पत्र क्र.-के १४९१४/६१/२०१०/युपीए (भाग-२) दिनांक ३ जून,
२०११.

प्रस्तावना :-

केंद्र शासनाने प्रथमच देशपातळीवर नागरिकांच्या धर्म व जातीच्या नोंदणीसोबतच सामाजिक व आर्थिक सर्वेक्षण करण्याचा निर्णय घेतला असून यासाठी कार्यपध्दतीही केंद्र शासनानेच निश्चित करून दिलेली आहे. सदर सर्वेक्षण नागरी व ग्रामीण भागात एकाच वेळी होणार असून राज्य, जिल्हा व त्याखालील स्तरावर यासाठी आवश्यक यंत्रणा व कार्यपध्दती केंद्र शासनाने निश्चित करून दिली आहे. केंद्र शासनाच्या स्तरावर या सर्वेक्षणाचे सनियंत्रण व समन्वय ग्राम विकास मंत्रालय, भारत सरकार यांचेतर्फे होणार आहे. राज्य शासनाच्या स्तरावर देखील ग्राम विकास विभाग हा राज्यातील सर्वेक्षणाच्या कामाचे समन्वयाचे काम पाहणार असून नागरी भागातील या सर्वेक्षणाचे काम नगर विकास विभागाच्या सनियंत्रणाखाली पार पाडण्यात येणार आहे. सामाजिक व आर्थिक सर्वेक्षणाचे काम अचूक व वेळेत व्हावे तसेच सदर कामाचे समन्वयन योग्य प्रकारे व्हावे म्हणून विविध स्तरावर समित्या गठीत करण्याची बाब तसेच सामाजिक व आर्थिक सर्वेक्षणासाठी अवलंबावयाची कार्यपध्दती चिहित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. या संदर्भात सर्वकष विचारांती शासन पुढीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय :

नागरी भागातील कुटूंबांचे धर्म व जातीच्या नोंदणीसह सामाजिक व आर्थिक सर्वेक्षण केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार अचूक व वेळेत पार पाडण्याच्या अनुषंगाने खालीलप्रमाणे समित्या गठीत करण्यास तसेच सर्वेक्षणाची कार्यपध्दती अवलंबण्यास शासन मान्यता देण्यांत येत आहे.

०१. सामाजिक व आर्थिक सर्वेक्षण सुरळीतपणे पार पाडण्यासाठी स्थापन करावयाच्या समित्या :-

अ) राज्यस्तरीय शिखर समिती :- विषयांकित सामाजिक व आर्थिक सर्वेक्षणाचे नियोजन, नियंत्रण व अंमलबजावणी करण्याकरिता ग्राम विकास व जलसंधारण विभागाने शासन निर्णय क्र. बीपीएल-२०११/प्र. क्र. १०८/योजना-१ दि.१/८/२०११ अन्वये मुख्य सचिवांच्या अध्यक्षतेखाली राज्य स्तरीय समितीची स्थापना केलेली असून यामध्ये विविध विभागांचे अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिवांचा अंतर्भाव करण्यात आला आहे. सदर राज्यस्तरीय समिती ग्रामीण भागातील सामाजिक व आर्थिक सर्वेक्षणाबरोबरच नागरी भागातील सामाजिक व आर्थिक सर्वेक्षणाच्या कामाचे संनियंत्रण व समन्वय करण्यासाठी राज्यस्तरीय शिखर समिती म्हणून काम करील.

ब) राज्यस्तरीय समन्वय व संनियंत्रण समिती :- नागरी भागासाठी सदर सर्वेक्षणाच्या कामकाजाचे संनियंत्रण करणे व त्या संदर्भातील आवश्यक समन्वय करणे व आढावा घेणे यासाठी खालीलप्रमाणे राज्यस्तरीय समिती स्थापन करण्यात येत आहे.

१. प्रधान सचिव (नवि २)	--	अध्यक्ष
२. राज्याचे संचालक जनगणना (Director of Census)	--	सदस्य
३. राष्ट्रीय सूचना केंद्राचे (NIC)	--	सदस्य
राज्य माहिती अधिकारी (SIO)		
४. सह सचिव, नगर विकास विभाग	--	सदस्य
५. आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय	--	नागरी भागासाठी नोडल अधिकारी तथा सदस्य सचिव

क) जिल्हास्तरीय समन्वय व संनियंत्रण समिती :- विषयांकित सर्वेक्षणाचे काम पूर्ण करण्याकरिता शासन निर्णय, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग क्र.दोरेग २०१०/प्र.क्र.९४/ योजना-१, दिनांक ३० नोव्हेंबर, २०१० अन्वये जिल्हास्तरावर जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखाली जिल्हास्तरीय समिती गठीत करण्यांत आली आहे. सदर समितीमध्ये जिल्हातील नगरपरिषदांचे मुख्याधिकारी, जे सदर सर्वेक्षणासंदर्भात प्रभारी अधिकारी (चार्ज ऑफिसर) म्हणून काम पाहतील, यांचाही समावेश करून जिल्हास्तरीय समन्वय व संनियंत्रण समितीचा विस्तार करण्यात यावा. जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखालील सदर समिती त्यांच्या जिल्हातील नगर परिषद क्षेत्रातील सर्वेक्षणाच्या कामाचेही संनियंत्रण व समन्वय करील व वेळोवेळी आढावा घेईल. कटकमंडळांचे क्षेत्रामध्ये सदर सर्वेक्षणाची जबाबदारी कटकमंडळाची असून यासाठी प्रभारी अधिकारी (चार्ज ऑफिसर) म्हणून कटकमंडळांचे मुख्य

कार्यकारी अधिकारी हे काम पाहतील. संबंधित जिल्हाधिकारी यांनी सदर समन्वय व सनियंत्रण समितीच्या बैठकांना जिल्ह्यातील कटकमंडळांच्या मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनाही नियमित निमंत्रित करावे.

- ड) महानगरपालिकास्तरीय समन्वय व सनियंत्रण समिती :- महानगरपालिका क्षेत्रात विषयांकीत सर्वेक्षणाची जबाबदारी संबंधित महानगरपालिका आयुक्तांकडे असेल व महानगरपालिका क्षेत्रासाठी आयुक्त, महानगरपालिका हे प्रभारी अधिकारी (चार्ज ऑफिसर) म्हणून काम पाहतील. महानगरपालिका क्षेत्रात सदर सर्वेक्षणाच्या कामावर सनियंत्रण व समन्वय ठेवण्यासाठी महानगरपालिका आयुक्तांच्या अध्यक्षतेखाली महानगरपालिकास्तरीय समन्वय व सनियंत्रण समिती स्थापन करण्यात यावी. सदर समितीमध्ये आवश्यक त्या अधिकाऱ्यांचा समावेश करून समिती गठीत करण्यासंबंधी आदेश संबंधित महानगरपालिका आयुक्त यांनी निर्गमित करावेत.

केंद्र शासनाकडून प्राप्त झालेल्या कृती आराखडयानुसार व राज्यस्तरीय शिखर समितीच्या तसेच राज्यस्तरीय समन्वय व सनियंत्रण समितीच्या निर्देशास अधिन राहून सदर सर्वेक्षणाविषयी सर्व कार्यवाही करण्याची जबाबदारी व अधिकार संबंधित जिल्हास्तरीय समन्वय व सनियंत्रण समितीकडे आणि महानगरपालिकास्तरीय समन्वय व सनियंत्रण समितीकडे राहतील.

०२. सामाजिक व आर्थिक सर्वेक्षणाचे वेळापत्रक :-

१२ व्या पंचवार्षिक योजनेकरिता दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंबांची निश्चिती करण्यास्तव केंद्र शासनाने कार्यपद्धती निश्चित केली असून त्यानुसार सामाजिक व आर्थिक सर्वेक्षण पूर्ण देशात जून २०११ ते डिसेंबर, २०११ या कालावधीत पूर्ण करण्याचे ठरले आहे. राज्यात सामाजिक व आर्थिक सर्वेक्षण हे दोन टप्प्यांमध्ये माहे ऑक्टोबर, २०११ ते डिसेंबर, २०११ या तीन महिन्यांमध्ये करण्याचे निश्चित करण्यात आले आहे. सदर सर्वेक्षणाची प्रत्यक्ष सुरुवात दिनांक २ ऑक्टोबर, २०११ रोजी करण्यात येणार आहे. त्यानुषंगाने महाराष्ट्र राज्यातील नागरी भागात सदर सर्वेक्षण दोन टप्प्यात करण्याचे ठरले असून सर्वेक्षणाचे दोन टप्पे खालीलप्रमाणे राहतील.

टप्पा - १ :- सोबतच्या परिशिष्ट-अ मध्ये दर्शविलेल्या २३ महानगरपालिका, ६२ नगरपरिषदा व ७ कटक मंडळे.

टप्पा - २ :- सोबतच्या परिशिष्ट-ब मध्ये दर्शविलेल्या १६७ नगरपरिषदा

०३. सामाजिक व आर्थिक सर्वेक्षणाची कार्यपद्धती :-

अ) राज्यात हाती घ्यावयाचे सामाजिक व आर्थिक सर्वेक्षण हे नागरीकांच्या धर्म व जातीच्या नोंदणीसह करावयाचे असल्यामुळे केंद्र शासनाने सदर सर्वेक्षण हे जनगणनेप्रमाणेच करण्याचा निर्णय घेतला आहे. सदर सर्वेक्षणावेळी जनगणना मोहिम-२०११ मध्ये करण्यात आलेल्या सर्व कार्यपद्धतीचा वापर जशास तसा

करावयाचा असून जनगणना मोहिमेतील प्रगणक गट (Enumeration Block) देखील तसेच ठेवावयाचे आहेत. एवढेच नव्हे तर जनगणना मोहिम-२०११ मधील कायम केलेल्या प्रगणक गटाचे कोड नंबरस देखील कायम ठेवावयाचे आहेत.

ब) i) राज्यातील नागरी भागातील प्रगणक गटांचा विचार करून आवश्यक प्रगणक (Enumerator) आणि पर्यवेक्षक (Supervisor) यांची निश्चिती संबंधित महानगरपालिका आयुक्त, नगरपरिषद मुख्याधिकारी व जिल्हाधिकारी यांनी करावी.

ii) जनगणना मोहिमेत ज्या प्रमाणे प्रगणक गटनिहाय प्रगणकांची नेमणूक करण्यात आली होती त्याचप्रमाणे सामाजिक व आर्थिक सर्वेक्षणासाठी देखील जनगणना मोहिमेतीलच प्रगणक गट कायम ठेवून प्रगणकांची नियुक्ती करावयाची आहे. जनगणना मोहिमेसाठी महानगरपालिका/नगरपरिषद हद्दीमधील असलेल्या प्रत्येक ४ प्रगणक गटांसाठी एका प्रगणकाची नेमणूक करावयाची असून सदर ४ प्रगणक गटांच्या सर्वेक्षणाचे काम संबंधित प्रगणकाने ४५ दिवसांच्या कालावधीत पूर्ण करावयाचे आहे.

iii) संबंधित महानगरपालिका/ नगरपरिषदांमधील प्रगणक गटांच्या संख्येचा विचार करता संबंधित आयुक्त/ मुख्याधिकारी यांनी चार प्रगणक गटांमागे एक प्रगणक या प्रमाणे महानगरपालिका /नगरपरिषद निहाय प्रगणकांची निवड करावी तसेच १०% राखीव प्रगणक घेण्यात यावेत. तसेच प्रती ६ प्रगणकांमागे एक या प्रमाणे पर्यवेक्षकांची नेमणूक करून त्यामध्ये देखील १०% अतिरिक्त पर्यवेक्षक नेमण्यात यावेत.

iv) सदर सर्वेक्षणाच्या कामासाठी आवश्यक कर्मचा-यांच्या सेवा अधिग्रहीत करण्याचे अधिकार महानगरपालिका क्षेत्रासाठी संबंधित महानगरपालिकेचे आयुक्त यांना तर नगरपरिषद क्षेत्रासाठी संबंधित जिल्हाधिकारी यांना राहतील. केंद्र शासनाने प्राथमिक शिक्षणाचा मुलभूत अधिकारामध्ये समावेश करणारा बालकांचा मोफत व सक्तीचा शिक्षणाचा अधिकार, अधिनियम २००९ हा दिनांक १.४.२०१० पासून संपूर्ण भारतात (जम्मू व काश्मीर वगळता) लागू केला असून संदर्भाधिन दिनांक १० मे, २०१० च्या शासन परिपत्रकान्वये तो राज्यात प्रसूत करण्यांत आला आहे. या अधिनियमाच्या कलम २७ नुसार प्राथमिक शिक्षकांच्या सेवा जनगणना, लोकसभा / विधानसभा निवडणुका किंवा स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुका तसेच नैसर्गिक आपत्ती निवारणार्थ करावयाची कामे या व्यतिरिक्त इतर कोणत्याही अशैक्षणिक कामांसाठी वापरता येणार नाहीत. याबाबीचा विचार करून प्राथमिक शिक्षकांना प्रस्तुत सर्वेक्षणासाठी प्रगणक व पर्यवेक्षक म्हणून नेमणूक दिली जाणार नाही अशी दक्षता घ्यावी.

v) सदर कामासाठी नेमण्यात येणाऱ्या प्रगणक, पर्यवेक्षक व डाटा ऑपरेटर्स यांना संबंधित महानगरपालिका/ नगरपरिषदांनी ओळखपत्र द्यावे जेणेकरून त्यांना सर्वेक्षणाच्या कामात अडथळा येणार नाही.

क) या सर्वेक्षणासाठी प्रत्येक प्रगणकाला एका प्रगणक गटासाठी केंद्र शासनाकडून रु. ४५००/- या प्रमाणे एकूण ४ प्रगणक गटांसाठी रु. १८०००/- मेहनताना उपलब्ध होणार आहे.

ड) सदर सर्वेक्षणाकरीता प्रत्येक प्रगणाकासोबत माहिती संकलीत करण्यासाठी एक हॅंड हेल्ड मशिन देण्यात येणार असून सदर छोट्या संगणकीकरणानुरूप यंत्राद्वारे प्रत्येक कुटुंबाची माहिती संकलीत करण्यात येणार आहे. प्रती प्रगणक १ याप्रमाणे आवश्यक असलेल्या हॅंड हेल्ड मशिन (१०% राखीव गृहित धरून) या विषयी मागणी संबंधित महानगरपालिका आयुक्त / नगरपरिषद मुख्यधिकारी यांनी मे. भारत इलेक्ट्रॉनिक्स लि. चे नोडल ऑफिसर, तसेच जिल्हाधिकारी, नगर विकास विभाग व केंद्र शासनास कळवावी.

इ) राज्यातील सर्व महानगरपालिका/नगरपरिषदांचे आयुक्त/मुख्याधिकारी यांनी वरील प्रमाणे त्यांच्या शहरासाठी जनगणना मोहिम-२०११ मध्ये निर्माण करण्यात आलेल्या प्रगणक गटांचा विचार करून आवश्यक प्रगणक / पर्यवेक्षक यांच्या नेमणुका कराव्यात तसेच त्यांना प्रशिक्षण देण्याची व्यवस्था करावी. प्रशिक्षणाच्या वेळी आवश्यकतेनुसार प्रगणक, पर्यवेक्षक यांना प्रशिक्षण साहित्यदेखील देण्याची कार्यवाही करावी. जिल्ह्यामधील सर्व नागरी भागातील प्रगणक व पर्यवेक्षकांना प्रशिक्षण देणे, प्रशिक्षण साहित्य तयार करणे, प्रशिक्षणाचे वेळापत्रक तयार करणे, मानधन देणे, सामाजिक व आर्थिक सर्वेक्षणाचे साहित्य वाटप करणे इत्यादी कामांचे समन्वयन जिल्हास्तरीय समन्वय व सनियंत्रण समिती करेल. राज्य स्तरावर सदर सर्वेक्षणाचे समन्वयन ग्राम विकास विभाग करीत असल्यामुळे सदर जिल्हास्तरीय समन्वय व सनियंत्रण समिती ग्राम विकास व जलसंधारण विभागाबरोबर समन्वय साधून सर्वेक्षणासाठी आवश्यक असलेला निधी, हॅंड हेल्ड मशिन, साहित्य, फॉर्मस्, निदेश पुस्तिका (Instruction booklets) इत्यादी बाबी नागरी भागातील सर्वेक्षणासाठी उपलब्ध होतील, हे पाहील.

ई) i) राज्यात करावयाचे सामाजिक व आर्थिक सर्वेक्षण हे कागदविरहित (Paperless) पद्धतीने करण्याचे केंद्र शासनाने निश्चित केले असून यासाठी सन २०११ मध्ये पूर्ण झालेल्या जनगणना मोहिमेत जे "नॅशनल पॉप्युलेशन रजिस्टर" (NPR) तयार करण्यात आले आहेत व ज्यामध्ये घरांची व कुटुंबाची नोंदणी झाली आहे त्या बरहुकूमच पुढील सर्वेक्षण करण्यात येणार आहे. यासाठी राज्याच्या जनगणना संचालनालयाकडून नॅशनल पॉप्युलेशन रजिस्टर उपलब्ध करून देण्यात येणार आहे. जनगणना मोहिम-२०११ चे वेळी संचालक,

जनगणना यांनी जी नॅशनल पॉप्युलेशन रजिस्टर (NPR), Abridged House List (AHL), House Numbering, Lay Out Map इत्यादीची माहिती संकलीत केली आहे, ती सर्व माहिती सामाजिक व आर्थिक सर्वेक्षणाच्या वेळी जशी आहे तशी वापरण्यात येणार असून सदर माहिती संचालक, जनगणना, महाराष्ट्र राज्य हे उपलब्ध करून देणार आहेत. संबंधित प्रणालीने त्याला देण्यात आलेल्या प्रणाली गटाची वरील माहिती हस्तागत करून प्रथम त्याची खात्री करावयाची आहे व तदनंतर, सामाजिक व आर्थिक सर्वेक्षणासाठी तयार केलेल्या प्रणालीसाठी निदेश पुस्तिका (Instruction Manual for Enumerators) मध्ये विषय केलेल्या कार्यपद्धतीचा वापर करून त्या कुटुंबाची पुढील माहिती भरावयाची आहे.

ii) कागद विरहीत सर्वेक्षण करण्यासाठी आवश्यक संगणकाची व्यवस्था मे. भारत इलेक्ट्रॉनिक्स लि. कडून करण्यात येणार आहे. या संगणकावर नोंदणी करण्याकरिता डाटा ऑपरेटर म्हणून आवश्यक कर्मचारी मे. भारत इलेक्ट्रॉनिक्स लि. कडून नेमण्यात येणार असून त्यांचे प्रशिक्षण त्या त्या महानगरपालिका / नगरपरिषद स्तरावर आयोजित करण्यात यावे.

फ) प्रणालीकडून संबंधित कुटुंबाची माहिती संगणकावर नोंदवली गेल्यानंतर नोंदणीअंती संबंधित कुटुंबाला तेथेच पावतीसुद्धा देण्यात येणार आहे. सर्वेक्षण करताना संबंधित कुटुंबांनी दिलेली माहिती तोंडी स्वरूपात त्यांचेकडून घेवून ती थेट संगणकावर त्याचवेळी नोंदविण्यात येणार आहे आणि दररोज सायंकाळी संबंधित प्रणाली ती महानगरपालिका / नगरपरिषद स्तरावर ठेवण्यात येणाऱ्या “सब-सर्वर” वर आणि त्यातूनच ती “केंद्रीय सर्वर” वर अपलोड करतील. संबंधित सर्वेक्षण होणाऱ्या कुटुंबांकडून लेखी माहिती व कागदपत्रे अजिबात घ्यावयाची नसून विहित प्रश्नावलीत त्यांनी दिलेली उत्तरे तेथेच नोंदवून घ्यावयाची आहेत.

ग) नागरी भागासाठी (महानगरपालिका व नगरपरिषदांसाठी) आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय यांची नोडल अधिकारी म्हणून नेमणूक करण्यात येत असून संचालक, नगरपरिषद प्रशासन यांनी राज्यातील प्रत्येक महसूल विभागासाठी एक या प्रमाणे एकूण सहा महसूल विभागासाठी उप संचालक / सहायक संचालक संवर्गातून सहा विभागीय नोडल अधिकारी यांची नेमणूक करावी व संबंधित सहा विभागीय नोडल अधिकारी यांनी त्यांना सोपविण्यात आलेल्या महसूल विभागातील सर्व महानगरपालिका / नगरपरिषदांचे सामाजिक व आर्थिक सर्वेक्षणाचे काम वेळेत व अचूक होईल हे पहावे.

०४. नागरी भागातील सामाजिक व आर्थिक सर्वेक्षणासाठी केंद्र शासनाच्या गृहनिर्माण व नागरी दारिद्र्य निर्मूलन विभागाने प्रणालीसाठी निदेश पुस्तिका तयार करून पाठविले असून सदर पुस्तिकेच्या इंग्रजी व मराठी प्रती आवश्यकतेनुसार शासन

स्तरावरुन सर्व महानगरपालिका / नगरपरिषदांना पुरविण्यात येतील तसेच सदर निदेश पुस्तिकेतील सुचनांप्रमाणेच प्रगणक / पर्यवेक्षकांना प्रशिक्षण दिले जाईल व त्याप्रमाणेच सामाजिक व आर्थिक सर्वेक्षणाचे काम पूर्ण होईल हे पहावे. संबंधित महानगरपालिका/ नगरपरिषदांनी प्रत्यक्ष सर्वेक्षणाचे काम सुरु करण्यापूर्वी अशा प्रकारे होणाऱ्या सर्वेक्षणाबाबत शहरातील सर्व कुटुंबांना व नागरीकांना माहिती व्हावी म्हणून योग्य ती प्रसिध्दी करावी.

०५. केंद्र शासनाच्या सूचनेप्रमाणे राज्यात होणारे सामाजिक व आर्थिक सर्वेक्षण हे अतिशय महत्त्वाचे असल्यामुळे सदर सर्वेक्षणाचे काम हे सर्व महानगरपालिका, नगरपरिषदांनी अतिशय जबाबदारीने, अचूक व वेळेत पूर्ण करणे आवश्यक आहे. सदर कामाच्या पूर्व तयारीसाठी अतिशय कमी कालावधी असल्यामुळे माहे सप्टेंबर, २०११ या महिन्यात सर्व महानगरपालिका व नगरपरिषदांनी प्रगणक/ पर्यवेक्षक यांच्या नेमणुका करणे, त्यांना प्रशिक्षण देणे, साहित्य उपलब्ध करून देणे, संगणकावरील डाटा संचालक, जनगणना यांचेकडून उपलब्ध करून घेवून महानगरपालिका व नगरपरिषदांकडे ठेवण्यात येणाऱ्या "सब सर्व्हर" वर ठेवणे इत्यादीबाबी युद्ध पातळीवर पुर्ण कराव्यात व सर्वेक्षणाच्या दोन्ही टप्प्याची कामे व्यवस्थित पूर्ण होतील हे सुनिश्चित करावे. सदर सामाजिक व आर्थिक सर्वेक्षणाचे काम हे एक राष्ट्रीय काम असल्यामुळे सर्व महानगरपालिका आयुक्त व नगरपरिषद मुख्याधिकारी यांनी अतिशय गांभिर्यपूर्वक हे काम पार पाडण्याची दक्षता घ्यावी.

०६. हा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०११०९०६१८५०१२००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(मनु कुमार श्रीवास्तव)

प्रधान सचिव (२)

नगर विकास विभाग

प्रति,

- १) मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई ०३२.
- २) मा. राज्यमंत्री (नवि) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई ०३२.
- ३) मा. मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई ०३२.
- ४) सचिव, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई ०३२.
- ५) आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय, वरली, मुंबई ०३०.
- ६) विभागीय आयुक्त तथा प्रादेशिक संचालक, नगरपालिका प्रशासन (सर्व)

- ७) संचालक, जनगणना, महाराष्ट्र राज्य.
- ८) महानगरपालिका आयुक्त (सर्व)
- ९) जिल्हाधिकारी (सर्व)
- १०) मुख्याधिकारी नगरपरिषद/ नगरपंचायत (सर्व)
- ११) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, कटक मंडळे (सर्व)
- १२) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)
- १३) प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा (सर्व)

परिशिष्ट -अ
सामाजिक व आर्थिक सर्वेक्षणाच्या पहिला टप्प्यात समाविष्ट
महानगरपालिका

अ. क्र.	महानगरपालिकेचे नाव
१	२
१	बृहन्मुंबई महानगरपालिका
२	ठाणे महानगरपालिका
३	कल्याण डोंबिवली महानगरपालिका
४	भिवंडी निजामपूर शहर महानगरपालिका
५	मिरा भाईंदर महानगरपालिका
६	नवी मुंबई महानगरपालिका
७	उल्हासनगर महानगरपालिका
८	वसई विरार महानगरपालिका
९	नाशिक महानगरपालिका
१०	मालेगाव महानगरपालिका
११	धुळे महानगरपालिका
१२	जळगांव शहर महानगरपालिका
१३	अहमदनगर महानगरपालिका
१४	पुणे महानगरपालिका
१५	पिंपरी चिंचवड महानगरपालिका
१६	कोल्हापूर महानगरपालिका
१७	सोलापूर महानगरपालिका
१८	सांगली मिरज कुपवाड महानगरपालिका
१९	औरंगाबाद महानगरपालिका
२०	नांदेड वाघाळा शहर महानगरपालिका
२१	अकोला महानगरपालिका
२२	अमरावती महानगरपालिका
२३	नागपूर महानगरपालिका

परिशिष्ट -अ
सामाजिक व आर्थिक सर्वेक्षणाच्या पहिला टप्प्यात समाविष्ट
नगरपरिषदा

अ. क्र.	जिल्हा	नगरपरिषदेचे नाव
१	२	३
१	ठाणे	जव्हार नगरपालिका
२	ठाणे	डहाणू नगरपालिका
३	ठाणे	कुळगाव-बदलापूर नगरपालिका
४	ठाणे	अंबरनाथ नगरपालिका
५	ठाणे	पालघर नगरपालिका
६	रायगड	कर्जत नगरपालिका
७	सिंधुदूर्ग	कणकवली नगरपंचायत
८	नाशिक	इगतपूरी नगरपालिका
९	नाशिक	त्र्यंबक नगरपालिका
१०	अहमदनगर	श्रीगोंदा नगरपालिका
११	नंदुरबार	नंदुरबार नगरपालिका
१२	नंदुरबार	तळोदा नगरपालिका
१३	नंदुरबार	नवापूर नगरपालिका
१४	जळगांव	जामनेर नगरपालिका
१५	जळगांव	भडगांव नगरपालिका
१६	पुणे	बारामती नगरपालिका
१७	पुणे	दौंड नगरपालिका
१८	पुणे	इंदापूर नगरपालिका
१९	पुणे	शिरूर नगरपालिका
२०	पुणे	जेजुरी नगरपालिका
२१	पुणे	भोर नगरपालिका
२२	पुणे	सासवड नगरपालिका
२३	पुणे	आळंदी नगरपालिका
२४	सातारा	मलकापूर नगरपालिका

अ. क्र.	जिल्हा	नगरपरिषदेचे नाव
१	२	३
२५	औरंगाबाद	सिल्लोड नगरपालिका
२६	औरंगाबाद	खुल्ताबाद नगरपालिका
२७	नांदेड	बिलोली नगरपालिका
२८	नांदेड	मुदखेड नगरपालिका
२९	नांदेड	कंधार नगरपालिका
३०	नांदेड	देगलूर नगरपालिका.
३१	नांदेड	कुंडलवाडी नगरपालिका
३२	नांदेड	मुखेड नगरपालिका
३३	नांदेड	किनवट नगरपालिका
३४	नांदेड	लोहा नगरपालिका
३५	नांदेड	भोकर नगरपालिका
३६	नांदेड	माहूर नगरपंचायत
३७	नांदेड	अर्धापूर नगरपंचायत
३८	लातूर	अहमदपूर नगरपालिका
३९	बीड	केज नगरपालिका
४०	बुलढाणा	लोणार नगरपालिका
४१	बुलढाणा	सिंदखेडराजा नगरपालिका
४२	अमरावती	चिखलदरा नगरपालिका
४३	यवतमाळ	पांढरकवडा नगरपालिका
४४	यवतमाळ	नेर-नवाबपूर नगरपालिका
४५	यवतमाळ	आर्णी नगरपंचायत
४६	वाशिम	रिसोड नगरपालिका
४७	नागपूर	कामठी नगरपालिका
४८	नागपूर	उमरेड नगरपालिका
४९	नागपूर	रामटेक नगरपालिका
५०	नागपूर	खापा नगरपालिका
५१	नागपूर	कळमेश्वर नगरपालिका

अ. क्र.	जिल्हा	नगरपरिषदेचे नाव
१	२	३
५२	नागपूर	मोवाड नगरपालिका
५३	नागपूर	सावनेर नगरपालिका
५४	नागपूर	काटोल नगरपालिका
५५	नागपूर	नरखेड नगरपालिका
५६	नागपूर	मोहपा नगरपालिका
५७	भंडारा	भंडारा नगरपालिका
५८	भंडारा	तुमसर नगरपालिका
५९	गोंदिया	गोंदिया नगरपालिका
६०	गोंदिया	तिरोडा नगरपालिका
६१	चंद्रपूर	भद्रावती नगरपालिका
६२	चंद्रपूर	ब्रम्हपूरी नगरपालिका

परिशिष्ट -अ
सामाजिक व आर्थिक सर्वेक्षणाच्या पहिला टप्प्यात समाविष्ट
कटक मंडळे

अ. क्र.	जिल्हा	कटक मंडळाचे नाव
१	२	३
१	नाशिक	देवळाली
२	पुणे	पुणे
३	पुणे	देहु रोड
४	पुणे	खडकी
५	अहमदनगर	अहमदनगर
६	नागपूर	कामठी
७	औरंगाबाद	औरंगाबाद

परिशिष्ट -ब
सामाजिक व आर्थिक सर्वेक्षणाच्या दुसऱ्या टप्प्यात समाविष्ट
नगरपरिषदा

अ. क्र.	जिल्हा	नगरपरिषदेचे नाव
१	२	३
१	रायगड	पनवेल नगरपालिका
२	रायगड	खोपोली नगरपालिका
३	रायगड	अलिबाग नगरपालिका
४	रायगड	महाड नगरपालिका
५	रायगड	पेण नगरपालिका
६	रायगड	रोहा नगरपालिका
७	रायगड	उरण नगरपालिका
८	रायगड	मुरुड-जंजिरा नगरपालिका
९	रायगड	श्रीवर्धन नगरपालिका
१०	रायगड	माथेरान नगरपालिका
११	रत्नागिरी	रत्नागिरी नगरपालिका
१२	रत्नागिरी	चिपळूण नगरपालिका
१३	रत्नागिरी	खेड नगरपालिका
१४	रत्नागिरी	राजापूर नगरपालिका
१५	रत्नागिरी	दापोली नगरपंचायत
१६	सिंधुदूर्ग	सावंतवाडी नगरपालिका
१७	सिंधुदूर्ग	वेंगुर्ला नगरपालिका
१८	सिंधुदूर्ग	मालवण नगरपालिका
१९	नाशिक	मनमाड नगरपालिका
२०	नाशिक	नांदगांव नगरपालिका
२१	नाशिक	सिन्नर नगरपालिका
२२	नाशिक	येवला नगरपालिका
२३	नाशिक	भगूर नगरपालिका
२४	नाशिक	सटाणा नगरपालिका

अ. क्र.	जिल्हा	नगरपरिषदेचे नाव
१	२	३
२५	अहमदनगर	श्रीरामपूर नगरपालिका
२६	अहमदनगर	संगमनेर नगरपालिका
२७	अहमदनगर	कोपरगांव नगरपालिका
२८	अहमदनगर	राहुरी नगरपालिका
२९	अहमदनगर	राहाता पिंपळस नगरपालिका
३०	अहमदनगर	देवळाली-प्रवरा नगरपालिका
३१	अहमदनगर	पाथर्डी नगरपालिका
३२	अहमदनगर	शिर्डी नगरपंचायत
३३	नंदुरबार	शहादा नगरपालिका
३४	धुळे	शिरपूर-वरवाडे नगरपालिका
३५	धुळे	दोंडाईचा-वरवाडे नगरपालिका
३६	जळगांव	भुसावळ नगरपालिका
३७	जळगांव	अंमळनेर नगरपालिका
३८	जळगांव	चोपडा नगरपालिका
३९	जळगांव	चाळीसगांव नगरपालिका
४०	जळगांव	पाचोरा नगरपालिका
४१	जळगांव	फैजपूर नगरपालिका
४२	जळगांव	यावल नगरपालिका
४३	जळगांव	रावेर नगरपालिका
४४	जळगांव	सावदा नगरपालिका
४५	जळगांव	पारोळा नगरपालिका
४६	जळगांव	धरणगांव नगरपालिका
४७	जळगांव	एरंडोल नगरपालिका
४८	पुणे	लोणावळा नगरपालिका
४९	पुणे	तळेगांव-दाभाडे नगरपालिका
५०	पुणे	जुन्नर नगरपालिका
५१	सांगली	इस्लामपूर नगरपालिका

अ. क्र.	जिल्हा	नगरपरिषदेचे नाव
१	२	३
५२	सांगली	विटा नगरपालिका
५३	सांगली	आष्टा नगरपालिका
५४	सांगली	तासगांव नगरपालिका
५५	सातारा	सातारा नगरपालिका
५६	सातारा	कराड नगरपालिका
५७	सातारा	फलटण नगरपालिका
५८	सातारा	रहिमतपूर नगरपालिका
५९	सातारा	म्हसवड नगरपालिका
६०	सातारा	वाई नगरपालिका
६१	सातारा	पांचगणी नगरपालिका
६२	सातारा	महाबळेश्वर नगरपालिका
६३	सोलापूर	बाशी नगरपालिका
६४	सोलापूर	पंढरपूर नगरपालिका
६५	सोलापूर	करमाळा नगरपालिका
६६	सोलापूर	सांगोला नगरपालिका
६७	सोलापूर	अक्कलकोट नगरपालिका
६८	सोलापूर	मंगळवेढा नगरपालिका
६९	सोलापूर	मैंदगी नगरपालिका
७०	सोलापूर	दुधनी नगरपालिका
७१	सोलापूर	कुर्डुवाडी नगरपालिका
७२	कोल्हापूर	इचलकरंजी नगरपालिका
७३	कोल्हापूर	जयसिंगपूर नगरपालिका
७४	कोल्हापूर	मलकापूर नगरपालिका
७५	कोल्हापूर	मुरगूड नगरपालिका
७६	कोल्हापूर	वडगांव नगरपालिका
७७	कोल्हापूर	गडहिंग्लज नगरपालिका
७८	कोल्हापूर	कुरुंदवाड नगरपालिका

अ. क्र.	जिल्हा	नगरपरिषदेचे नाव
१	२	३
७९	कोल्हापूर	कागल नगरपालिका
८०	कोल्हापूर	पन्हाळा नगरपालिका
८१	औरंगाबाद	पैठण नगरपालिका
८२	औरंगाबाद	वैजापूर नगरपालिका
८३	औरंगाबाद	गंगापूर नगरपालिका
८४	औरंगाबाद	कन्नड नगरपालिका
८५	परभणी	परभणी नगरपालिका
८६	परभणी	गंगाखेड नगरपालिका
८७	परभणी	सोनपेठ नगरपालिका
८८	परभणी	पूर्णा नगरपालिका
८९	परभणी	मानवत नगरपालिका
९०	परभणी	सेलू नगरपालिका
९१	परभणी	जितूर नगरपालिका
९२	परभणी	पाथरी नगरपालिका
९३	हिंगोली	हिंगोली नगरपालिका
९४	हिंगोली	बसमतनगर नगरपालिका
९५	हिंगोली	कळमनूरी नगरपालिका
९६	जालना	जालना नगरपालिका
९७	जालना	अंबड नगरपालिका
९८	जालना	भोकरदन नगरपालिका
९९	जालना	परतूर नगरपालिका
१००	नांदेड	उमरी नगरपालिका
१०१	नांदेड	हदगांव नगरपालिका
१०२	नांदेड	धर्माबाद नगरपालिका
१०३	लातूर	लातूर नगरपालिका
१०४	लातूर	उदगीर नगरपालिका
१०५	लातूर	निलंगा नगरपालिका

अ. क्र.	जिल्हा	नगरपरिषदेचे नाव
१	२	३
१०६	लातूर	औसा नगरपालिका
१०७	उस्मानाबाद	उस्मानाबाद नगरपालिका
१०८	उस्मानाबाद	तुळजापूर नगरपालिका
१०९	उस्मानाबाद	उमरगा नगरपालिका
११०	उस्मानाबाद	भूम नगरपालिका
१११	उस्मानाबाद	परांडा नगरपालिका
११२	उस्मानाबाद	मुरुम नगरपालिका
११३	उस्मानाबाद	नळदुर्ग नगरपालिका
११४	उस्मानाबाद	कळंब नगरपालिका
११५	बीड	बीड नगरपालिका
११६	बीड	अंबेजोगाई नगरपालिका
११७	बीड	परळी वैजनाथ नगरपालिका
११८	बीड	माजलगांव नगरपालिका
११९	बीड	गेवराई नगरपालिका
१२०	बीड	धारुर नगरपालिका
१२१	बुलढाणा	बुलढाणा नगरपालिका
१२२	बुलढाणा	खामगांव नगरपालिका
१२३	बुलढाणा	मलकापूर नगरपालिका
१२४	बुलढाणा	शेगांव नगरपालिका
१२५	बुलढाणा	जळगांव जामोद नगरपालिका
१२६	बुलढाणा	मेहकर नगरपालिका
१२७	बुलढाणा	नांदुरा नगरपालिका
१२८	बुलढाणा	चिखली नगरपालिका
१२९	बुलढाणा	देऊळगांव राजा नगरपालिका
१३०	अमरावती	अचलपूर नगरपालिका
१३१	अमरावती	अंजनगांव सुर्जी नगरपालिका
१३२	अमरावती	वरुड नगरपालिका

अ. क्र.	जिल्हा	नगरपरिषदेचे नाव
१	२	३
१३३	अमरावती	मोशी नगरपालिका
१३४	अमरावती	दर्यापूर नगरपालिका
१३५	अमरावती	चांदूरसेल्वे नगरपालिका
१३६	अमरावती	चांदुरबाजार नगरपालिका
१३७	अमरावती	धामणगांव नगरपालिका
१३८	अमरावती	शेंदूरजना नगरपालिका
१३९	यवतमाळ	यवतमाळ नगरपालिका
१४०	यवतमाळ	दारव्हा नगरपालिका
१४१	यवतमाळ	घाटंजी नगरपालिका
१४२	यवतमाळ	दिग्रस नगरपालिका
१४३	यवतमाळ	पुसद नगरपालिका
१४४	यवतमाळ	उमरखेड नगरपालिका
१४५	यवतमाळ	वणी नगरपालिका
१४६	वाशिम	कारंजा नगरपालिका
१४७	वाशिम	मंगळूरपीर नगरपालिका
१४८	वाशिम	वाशिम नगरपालिका.
१४९	अकोला	तेल्हारा नगरपालिका
१५०	अकोला	आकोट नगरपालिका
१५१	अकोला	बाळापूर नगरपालिका
१५२	अकोला	पातूर नगरपालिका
१५३	अकोला	मुर्तिजापूर नगरपालिका
१५४	भंडारा	पवनी नगरपालिका
१५५	वर्धा	वर्धा नगरपालिका
१५६	वर्धा	हिंगणघाट नगरपालिका
१५७	वर्धा	पुलगांव नगरपालिका
१५८	वर्धा	देवळी नगरपालिका.
१५९	वर्धा	सिंदी नगरपालिका

अ. क्र.	जिल्हा	नगरपरिषदेचे नाव
१	२	३
१६०	वर्धा	आर्वी नगरपालिका
१६१	चंद्रपूर	चंद्रपुर नगरपालिका
१६२	चंद्रपूर	बल्लारपूर नगरपालिका
१६३	चंद्रपूर	चरोरा नगरपालिका
१६४	चंद्रपूर	मुल नगरपालिका
१६५	चंद्रपूर	राजुरा नगरपालिका
१६६	गडचिरोली	गडचिरोली नगरपालिका
१६७	गडचिरोली	देसाईगंज नगरपालिका